

Magyar Orvostudományi Napok szemelvények a hazai gyógyítás eredményeiből

BEVEZETŐ GONDOLATOK EGY MULTIDISZCIPLINÁRIS ORVOSKONFERENCIA KAPCSÁN

Poór Gyula

az MTA doktora, egyetemi tanár, főigazgató,
Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet, Semmelweis Egyetem, Budapest
poor.gyula@orfi.hu

Az Egészségügyi Minisztérium és a Magyar Tudományos Akadémia által 1966-ban alapított Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ) jelenleg 128 szakmai szervezetet foglal magában. A szövetségben nemrég végbement változásokat követően a MOTESZ munkájában a szakterületek feletti, multidiszciplináris orvosszakmai feladatok, az orvostársadalom és a civil társadalom közötti harmonikus viszony megteremtése, valamint a társadalom testi és szellemi egészségnevelése egyaránt prioritást élveznek. Ennek jegyében került megszervezésre 2013. november 6. és 8. között, Budapesten, a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként a Magyar Orvostudományi Napok konferenciája, melynek nemzetközileg elismert előadói a népegészségügyileg jelentős betegségeket, átfogó klinikai megközelítéssel és a legújabb tudományos eredmények ismertetésével tárgyalták.

A rendezvény fővédnöke, Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia akkori elnöke, köszöntőjében a magyar kutatók nemzetközi elismerését méltatva a hazai orvoslás és az újabb szakmai ismeretek elsajátítását szolgáló folyamatos továbbképzések rangját emelte ki. Ezt követően Vécsei László, az MTA Orvosi Osztály elnöke üdvözlésében felhívta a figyelmet arra, hogy a kutatási ismeretek gyakorlati hasznosítása az egyre inkább előtérbe kerülő személyre szabott orvoslásban realizálódik.

Poór Gyula, a MOTESZ és a tudományos konferencia elnöke megnyitó előadásában elmondta, hogy a Magyar Orvostudományi Napok megrendezésének gondolatát a MOTESZ elődszervezetének, a MORTESZ-nek a két világháború között rendezett, hasonló tartalmú sikeres konferenciája, a Magyar Orvosi Nagyhat inspirálta. Ennek alapító elnöke 1931-ben Korányi Sándor volt (Kiss

– Sótonyi, 2011). A cél most is az volt, hogy néhány napra újra szintetizálódjon a fragmentálódott medicina, és friss tudásanyag átadásával segítsék a mindennapi gyógyító tevékenységet. Ezután felvázolta a modern klinikai orvostudomány multidiszciplináris elemeit, melyek a konferencia tudományos programjának alapelvét képezték. Ilyenek például a molekuláris medicina és a rendszerbiológia (például: genomika, epigenomika, proteomika, metabolomika etc.) eredményeinek gyors adaptálása (Falus et al., 2006), a betegségek kimenetelét jelző prognosztikai markerekkel kiegészített korai diagnosztika és a laboratóriumi és képpalkotó eljárások segítségével végzett szűrések, valamint a gyógyszeres terápia forradalma. Itt a célzottan kifejlesztett molekulák között nagy szerepet kap az élő szervezetek segítségével előállított biológiai terápia és a célértékek alapján történő centrumszintű kezelés. Mindezek rövidesen elvezethetnek a rendszerszintű orvostudomány (*systems medicine*) létrejöttéhez, melynek ígéretei a betegek, a klinikusok és a társadalom felé a *4P-modellben* foglalhatók össze (Poór, 2012). Eszerint a medicina legyen prediktív, vagyis genetikai tesztekkel és DNS-chipekkel adja meg a betegségek jövőbeli kialakulásának valószínűségét, legyen preventív, tehát adjon esélyt a betegségek megelőzésére, legyen proaktív (participatory), vagyis számítson a beteg és családja aktív részvételére, és végül legyen personalizált, tehát a terápia egésze, azon belül a gyógyszerrendelés személyre szabottan vegye figyelembe az egyén sajátosságait (Ginsburg – McCarthy, 2001). Több klinikai szakterületet jellemeznek a legmodernebb minimálinvazív-műteti technikák és intervenciók, a protetika elterjedése, a konzervatív és műteti beavatkozások eredményességét jelző állapotfelmérések és egészséggazdasági

számítások, és a medicina egészén átível a digitális forradalom és IT-robbanás.

A megnyitó után referátumok hangzottak el a kiemelkedő hazai tudományterületek vezető szakembereitől. Freund Tamás az agykutatás, ezen belül a neuronhálózatok vizsgálatát, Nagy László a genomtudományok szerepét, Erdei Anna az immunológiai kutatások perspektíváit, míg Perner Ferenc a hazai szervátültetés negyven évét tekintette át. A tudományos szekciók a legfontosabb vírusbetegségekkel, az anyagcsere megbetegedésekkel, a hipertóniával és a sztrókéllátással, az iszkémiás szívbetegségekkel, az onkológiai kórképek diagnosztikájával és kezelésével, valamint a leggyakoribb ideggyógyászati és tüdőgyógyászati kórképekkel foglalkoztak. Kiemelt témaként szerepelt a reumatológiában, gasztroenterológiában és bőrgyógyászatban használt biológiai terápia alkalmazása, mely a gyulladásozó kórképek kezelésében ezen szakterületeken forradalmi áttörést hozott.

A tudományos programhoz két kerekasztal-megbeszélés csatlakozott. Az egyik a hazai gyógyítás kulcskérdését, az orvos–beteg partneri kapcsolatot tűzte napirendre, az orvosok, a betegek, az etika, a jog és a kommunikáció szempontjából. Az előadók hangsúlyozták, hogy a paternalista viszonyrendszer mindenképp egy valódi partneri kapcsolatnak kell felváltania, ahol a felkészült beteg és az empátiás orvos a gyógyítás sikerét jelentő egyenrangú kapcsolatot tud létesíteni. A résztvevők meggyőződése volt, hogy a témakörben még sok hasonló őszinte véleménycsere kell elhangzania, ameddig a morálisan is elfogadható gyakorlat kialakul a hazai orvoslásban. A másik kerekasztal-beszélgetés a nemzeti stratégiákkal és az átfogó egészségügyi programokkal foglalkozott, ezen vendégként részt vett Balog Zoltán, az emberi

erőforrások minisztere is. A további előadók a folyamatban lévő központi szűrőprogramokat, valamint az egészség tízparancsolatát mutatták be, melyet a MOTESZ dolgozott ki, és remélhetőleg mielőbb nagyon sok helyre el tud juttatni (Zöldi, 2013).

A kiváló előadások és a nagyszámú hallgatóság a konferenciát a magyar tudomány valódi ünnepévé emelték, melyről a Magyar Tudományos Akadémia honlapja is megemlékezett. Az elhangzott témakörök közül, terjedelmi okok miatt, csak szemelvényeket tudunk bemutatni. Az alábbiakban azon klinikai szakterületekkel foglalkozó előadások rövid szerkesztett változatát ismertetjük, melyek utóbbi években elért eredményei alapvetően formálták át a hazai gyógyítás helyzetét és a betegek esélyeit. Ilyenek az akut szívbetegségek kezelése, a sztrókelátás, a cukor-

betegség gondozása, az onkológiai ellátás, valamint az ízületi gyulladások kezelése. Ezen szakterületek sikerei nagyrészt az országosan kialakított szakcentrumoknak köszönhetőek, mely hálózatokban a kiemelkedő szaktudás, a megfelelő egészségügyi személyi háttér és a naprakész technikai-műszaki színvonal koncentráltan, egyidejűleg van jelen.

Reméljük, hogy összeállításunkkal a hazai tudományos közösség nem orvos tagjai számára érdemi betekintést tudunk nyújtani a medicina néhány kiemelkedően fontos ágának jelenlegi működéséről és lehetőségeiről.

Kulcsszavak: *Magyar Orvostudományi Napok, Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ), Magyar Tudomány Ünnepe, klinikai orvostudomány, multidiszciplináris elemek*

IRODALOM

- Falus András – Molnár M. J. – Szalai Cs. (2006): Rendszerszemléletű biológia: A jövő orvosbiológiai kutatási paradigmája, az immungenomika példája kapcsán. *Orvosképzés*. 81, 1, 3–10.
- Ginsburg, Geoffrey S. – McCarthy, Jeanette J. (2001): Personalized Medicine: Revolutionizing Drug Discovery and Patient Care. *Trends in Biotechnology*. 19, 491–496. DOI: 10.1016/S0167-7799(01)01814-5
- Kiss István – Sótónyi Péter (2011): Nyolcvan éve alakult a Magyar Orvosok Tudományos Egyesületeinek

- Szövetsége (MOTESZ). *Orvosi Hetilap*. 152, 1250–1254. • <http://www.akademiai.com/content/h11w18t4n7783l2q/fulltext.pdf>
- Poór Gyula (2012): Öröklődő és szerzett tényezők az emberi betegségek hátterében. *Magyar Tudomány*. 173, 8, 901–905. • <http://www.matud.iif.hu/2012/08/02.htm>
- Zöldi Péter (2013): Magyar Orvostudományi Napok – 2013. *Orvosok Lapja*. 10, 20–21. • <http://www.weborvospro.hu/cikkek/egeszsegpolitika/magyarorvostudomanyinapokn2013.html>

